

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія використання інтелектуальних систем бухгалтерських знань»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	071 Облік і оподаткування
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
Курс, семестр	Курс 1, семестр 1
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	Державна
Навчально-науковий інститут/факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробника (-ів)	Канцедал Наталія Анатоліївна, завідувач, професор кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент, кабінет 436, навчальний корпус 4 e-mail: nataliia.kantsedal@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/kancedal-nataliya-anatoliyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні.
Компетентності:	<i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт <i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</i> СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПР05. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання. ПР18. Визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти

	<p>у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування, робити науково - обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення.</p> <p>ПР20. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
здатність створювати і знаходити нові оригінальні ідеї, що відхиляються від загальноприйнятих прийнятих схем мислення, успішно вирішувати поставлені завдання нестандартним чином (креативність); вміння керувати своїм часом; орієнтованість на результат	
МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Оволодіння методами і прийомами видобування знань у спеціалізованих інтелектуальних системах бухгалтерських знань, напрацювання навиків їх систематизації для подальшого використання у практичній діяльності господарюючих суб'єктів, при формуванні професійного судження бухгалтера, а також для вирішенні завдань управлінського характеру та комплексних цифрових рішень у інтегрованих інформаційних системах.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Поняття та види інтелектуальних систем знань.</p> <p>Тема 2. Подання знань в інтелектуальних системах</p> <p>Тема 3. Організаційно-методичні засади роботи з інтелектуальними системами бухгалтерських знань</p> <p>Тема 4. Перспективні напрями інтеграції бухгалтерського знання в сучасні інтелектуальні інформаційні системи</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p><i>словесні методи</i> (лекція, пояснення); <i>наочні методи</i> (демонстрування); <i>практичні методи</i> (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою); <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії); <i>методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності</i> (роз'яснення мети навчальної дисципліни; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження); <i>інтерактивні методи</i> (дискусії, проектування професійних ситуацій; кейс-метод; «Мозковий штурм»); <i>методи усного контролю</i> (опитування; доповідь; методи письмового контролю); 2) <i>самостійна робота</i>; <i>творче завдання</i>; <i>методи самоконтролю</i> (самооцінювання; самоаналіз).</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здійснюються відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyap

	<p>roocinyuvannya2023.pdf Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану. До семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни здобувач вищої освіти допускається у разі виконання всіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/dobrodobro.pdf). Відповіді (усні або письмові) під час проведення навчальних занять, списування або виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, забороняється. Під час складання заліку використовувати підручники (їх ксерокопії) та мобільні девайси не дозволяються. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання завдань дистанційного курсу заборонено. Здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування відповідно до вимог законодавства про вищу освіту загальнодержавного рівня та рівня Університету.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>У відповідності до п. 8.9.11. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_poneformalnuosvitu.pdf)</p>

	Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera та інших
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyparocinyuvannya2023.pdf)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. [Єремєєв І. С. Гуйда О. Г.](#) Інтелектуальні системи підготовки рішень. 2021. 376 с.
2. [Інтелектуальні системи](#): навч. посіб. / І. Н. Вдовиченко, В. Б. Хоцькіна. Кривий Ріг, 2023. –187 с.
3. Литвин В.В., Пасічник В.В., Яцишин Ю.В. Інтелектуальні системи: Підручник. Львів: “Новий Світ – 2000”, 2020. 406 с.

Допоміжні

1. Kantsedal N., Ponomarenko O. (2022). Institutional Model of Integrating Agricultural Production Technologies with Accounting and Information Systems. In: *The Digital Agricultural Revolution: Innovations and Challenges in Agriculture through Technology Disruptions*. Edition by Roheet Bhatnagar (Editor), Nitin Kumar Tripathi (Editor), Nitu Bhatnagar (Editor), Chandan Kumar Panda (Editor). ISBN-13: 978-1119823339. ISBN-10: 1119823331. Publisher: Wiley-Scrivener; 1st edition (June 15, 2022). 496 p. <https://doi.org/10.1002/9781119823469.fmatter>
2. Ponomarenko O., Kantsedal N., Aranchiy V., Ostapchuk S. (2021) Audit Risk Assessment Model in Automated Accounting Systems of Enterprises in Ukraine. In: *Alareeni B., Hamdan A., Elgedawy I. (eds) The Importance of New Technologies and Entrepreneurship in Business Development: In The Context of Economic Diversity in Developing Countries*. ICBT 2020. Lecture Notes in Networks and Systems, vol. 194. Springer, Cham. pp. 1192-1204. https://doi.org/10.1007/978-3-030-69221-6_90
3. The Digital Agricultural Revolution: Innovations and Challenges in Agriculture through Technology Disruptions. Edition by Roheet Bhatnagar (Editor), Nitin Kumar Tripathi (Editor), Nitu Bhatnagar (Editor), Chandan Kumar Panda (Editor). ISBN-13: 978-1119823339. ISBN-10: 1119823331. Publisher: Wiley-Scrivener; 1st edition (June 15, 2022). 496 p.
4. Канцедал Н. А., Лега О. В. Інформаційна роль обліку в результативності інвестиційної стратегії аграрних підприємств. *Агроевіт*. 2021. № 11. С. 11–20. DOI: [10.32702/2306-6792.2021.11.11](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2021.11.11) URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10917>
5. Канцедал Н. А., Пономаренко О. Г. Інформаційна роль фінансового обліку у вирішенні проблем соціальної, економічної та екологічної відповідальності підприємств / Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу [колективна монографія] / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. С. 53-63. URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10816>
6. Плаксієнко В. Я., Канцедал Н. А. Інформаційна роль облікових систем у глобальному економічному середовищі. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р.* Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. С 84-86. URL: <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8125>

Інформаційні ресурси

1. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. URL: <http://vobu.ua/ukr/>
2. I.FACTOR.UA – інтелектуальна система бухгалтерських знань <https://i.factor.ua/ukr/>.
3. Дебет-кредит. Український бухгалтерський портал. URL: <https://dtkr.com.ua/>
4. Електронний репозитарій наукових публікацій ПДАУ. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/home>
5. Жива бухгалтерська книга. Онлайн-видання. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/buhbook>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Інтерактивна бухгалтерія: інноваційний бухгалтерський сервіс актуальної інформації для аудиторів, бухгалтерів, фінансистів, юристів, власників бізнесу, керівників, кадровиків, викладачів та студентів облікових і фінансових дисциплін. URL: (<https://interbuh.com.ua/ua/>)
9. Утека: Найповніша бібліотека безпечних рішень бухгалтера. За темами бухобліку, податків та права URL: (<https://uteka.ua/ua/>)
10. Бухгалтер 911: Сайт для бухгалтерів №1 в Україні. URL: (<https://buhgalter911.com/uk/>).
11. 17 цілей, щоб змінити наш світ <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/goals/>
12. Список онлайн-курсів, безкоштовно доступних на Coursera <https://prometheus.org.ua/coursera/>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування протокол від «02» вересня 2024 р. № 1)

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми/Фома семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	виконання практичних завдань	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Поняття та види інтелектуальних систем знань.	4	4		10	18
Тема 2. Подання знань в інтелектуальних системах	4	8		10	22
Тема 3. Організаційно-методичні засади роботи з інтелектуальними системами бухгалтерських знань	4	8	5	10	27
Тема 4. Перспективні напрями інтеграції бухгалтерського знання в сучасні інтелектуальні інформаційні системи.	4	8	5	16	33
Разом	16	28	10	46	100

Шкала та критерії оцінювання

Опитування: (1 бал за 1 питання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	правильна обґрунтована відповідь, що свідчить про вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
0	відповідь невірна або відсутня

Виконання завдань на практичних заняттях (максимум 4 бали за 1 практичне заняття)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	виконане завдання свідчить про взірцевий характер володіння інноваційними технологіями, вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
3	виконане завдання свідчить про достатній рівень володіння інноваційними технологіями, вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	виконане завдання характеризується незавершеністю виконання, проте в цілому свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
1	виконане завдання характеризується незавершеністю виконання, свідчить про володіння інноваційними технологіями, проте потребує суттєвого доопрацювання в частині демонстрації вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Контрольна робота для здобувачів денної форми навчання (контрольна робота представлена у вигляді практичного завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконане завдання має взірцевий характер виконання, свідчить про вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення
4	виконане завдання містить незначні неточності, що потребують додаткових пояснень, проте свідчить про вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення
3	виконане завдання є незавершеним, містить неточності, проте в цілому вказує про вміння проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне та методичне забезпечення
2	виконане завдання є незавершеним, в цілому вказує на поверхнєве вміння проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне та методичне забезпечення
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теми 1-3 (самостійна робота представлена у вигляді кейсу, що передбачає виконання практичного завдання)	
10	виконане завдання характеризується креативністю виконання, має взірцевий характер виконання, свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
8	виконане завдання має ознаки креативності, свідчить про вміння володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	виконане завдання має ознаки креативності, містить незначні неточності, що потребують додаткових пояснень, проте свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
4	виконане завдання характеризується незавершеністю виконання, проте свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
2	виконане завдання є незавершеним та потребує суттєвого доопрацювання в частині демонстрації вміння обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання
0	завдання не виконане або результат виконання не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання
<p>Тема 4 (самостійна робота представлена у вигляді кейсу, що передбачає виконання практичного завдання – максимум 10 балів, що оцінюється згідно шкали для тем 1-3, а також творчого завдання – максимум 6 балів)</p>	
6	виконане творче завдання свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення. Формат представленого завдання – тези, опубліковані у відкритих виданнях за результатами міжнародної конференції. Виступ на конференції може бути додатково оцінений (від 1 до 4 балів, при умові, що загальна сума балів за дисципліну не перевищує 100)
5	виконане творче завдання свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення. Формат представленого завдання – тези, опубліковані у відкритих виданнях за результатами всеукраїнської конференції. Виступ на конференції може бути додатково оцінений (від 1 до 4 балів, при умові, що загальна сума балів за дисципліну не перевищує 100)
4	виконане творче завдання свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення. Формат представленого завдання – завершені авторські тези, що відповідають нормам оригінальності авторського тексту та підготовлені до публікації у відкритих виданнях
3	виконане творче завдання свідчить про володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи,

Кількість балів	Критерії оцінювання
	визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення. Формат представленого завдання – авторські тези, що потребують доопрацювання для їх публікації у відкритих виданнях
2	виконане творче завдання свідчить володіння інноваційними технологіями, вміння проєктувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування Формат представленого завдання – тези, що потребують суттєвого доопрацювання в частині демонстрації здобувачем вміння виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування, робити науково обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення
1	виконане завдання свідчить про поверхневий підхід до володіння інноваційними технологіями, проведення пошукових і розвідувальних робіт у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, та оподаткування
0	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання